

1919

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

Привредна кретања у АП Војводини

јануар - октобар 2021. године

Нови Сад, децембар 2021. године

САДРЖАЈ:

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ	1
II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ.....	5
III. ПОЉОПРИВРЕДА	7
IV. ИНДУСТРИЈА	10
V. ГРАЂЕВИНАРСТВО	12
VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО	13
VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО	14
VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА	17
VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије.....	17
VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	19
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по Класификацији делатности (КД 2010)	20
Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по земљама.....	22
Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине.....	23
IX. НЕЗАПОСЛЕНОСТ	25
X. ЗАРАДЕ.....	28
ИЗВОРИ ПОДАТАКА.....	30

I. ОПШТИ ПРЕГЛЕД ПРИВРЕДНЕ АКТИВНОСТИ

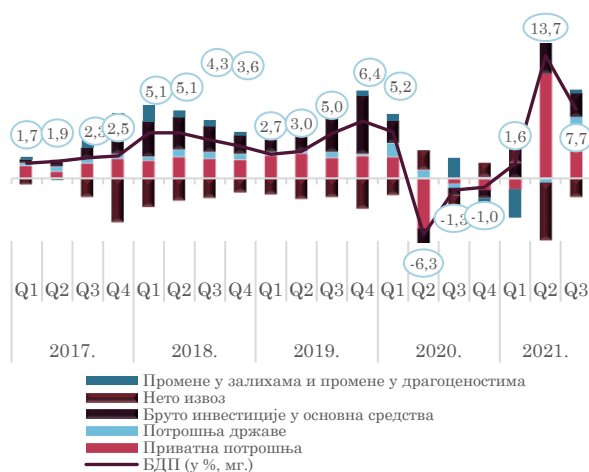
Економија Србије се од средине претходне године налази на путањи снажног и одрживог раста. Бруто домаћи производ Републике Србије достигао је преткризни ниво још у првом тромесечју текуће године. Захваљујући предузетим економским мерама спречен је већи пад инвестиционог и потрошачког поверења, очувани су производни капацитети, радна снага и повољна макроекономска перспектива.

Након раста БДП-а од 1,6% мг. у првом кварталу 2021. године, и 13,7% мг. у другом кварталу, према подацима Републичког завода за статистику (РЗС), **реални раст БДП-а у трећем кварталу 2021. године у односу на исти период претходне године износио је 7,7%**, што је изнад очекивања Народне банке Србије (НБС).

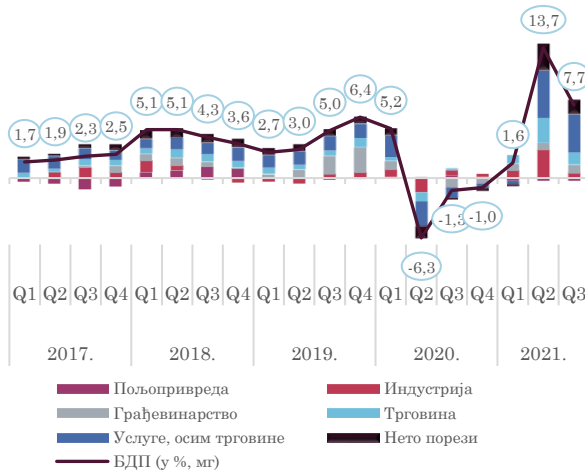
Посматрано са производне стране, **раст БДП-а Републике Србије у трећем кварталу 2021. године вођен је опоравком услужних сектора** (допринос 5,3 п.п), пре свега услед раста у делатностима трговине, туризма, саобраћаја, стручних и техничких услуга, као и делатностима са доминантним државним учешћем (државна управа, образовање и здравство). Опоравак приватне грађевинске оперативе уз наставак реализације инфраструктурних радова резултирао је **повећањем грађевине од око 16% мг.** (допринос расту БДП-а од 0,9 п.п). **Економска активност у сектору индустрије је успорила** током трећег квартала што је имало за последицу скроман допринос расту БДП-а од 0,5 п.п. Сушни период током лета одразио се на **пољопривредну производњу која је у овом периоду забележила пад од око 5%** (негативан допринос расту БДП-а од -0,3 п.п).

Посматрано са расходне стране, **раст БДП-а у трећем кварталу 2021. године је у потпуности вођен домаћом тражњом**, као резултат повећане приватне потрошње (допринос расту БДП-а од 5,5 п.п), којој је допринела повећана склоност становништва ка потрошњи услед раста реалних зарада и запослености, и повећаних инвестиција, које су допринеле расту БДП-а од 2,7 п.п. (убрзање приватних инвестиција уз наставак реализације инфраструктурних радова резултирали су растом инвестиционе активности од око 11%), док је допринос нето извоза био негативан и износио је -2,1 п.п. (извозна и увозна активност су забележиле раст готово по идентичној стопи, али је због већег учешћа увоза у БДП-у допринос нето извоза расту БДП-а био негативан).

Допринеси кварталној стопи раста БДП-а (%), расходна страна (п.п)

Допринеси кварталној стопи раста БДП-а (%), производна страна (п.п)

Додатни пакет мера економске политике од 2,2 млрд евра (4,2% БДП-а) у 2021. години, према процени НБС-а, допринеће потпуном опоравку економске активности и враћању на путању одрживог раста у средњем року.

Програм економских мера Владе Републике Србије за сузбијање негативних ефеката проузрокованих пандемијом коронавируса - Додатни пакет мера 2021.	у % БДП
Директна подршка приватном сектору	1,0
Директна подршка приватном сектору - 3 месеца 50% минималне зараде свим предузетницима, микро, малим, средњим и великим предузећима, Директна помоћ хотелима у градским срединама; Директна секторска подршка - угоститељство, туристичке агенције, хотели и rent-a-car агенције; Самостални уметници Директна секторска подршка – сектор превозника путника у друмском саобраћају и аутобуских станица - 600 € по аутобусу	
Мере за очување ликвидности приватног сектора	1,9
Продужење постојеће гарантне шеме за подршку економији током кризе COVID-19 Успостављање нове гарантне шеме за подршку најугроженијим секторима/предузећима	
Остале мере	1,3
Фискални подстицај – подстицање домаће тражње Бонус за вакцинацију	

*Извор: Министарство финансија Републике Србије

Захваљујући новом инвестиционом циклусу, учешће фиксних инвестиција у номиналном БДП-у би требало да достигне ниво близу 26% до 2024. и да се око тог нивоа задржи у средњем року. Ранијих година инвестиције су се у великој мери ослањале на страна директна улагања (СДИ). У последњим годинама успостављена су још три снажна стуба финансирања инвестиција: вишеструко увећана профитабилност привреде, инвестициони кредити и удвостручене државне инвестиције. Пројектован је даљи раст државних инвестиција уз учешће од преко 7% БДП-а у 2021. години. Поред тога, **прилив СДИ достигао је рекордне нивое од око 8% БДП-а.** Прилив СДИ у првих девет месеци 2021. године износио је 2,9 млрд евра.

У складу са остварењем у прва три квартала, **НБС је ревидирала навише пројекцију раста БДП-а Републике Србије у 2021. години, са 6,5% на распон од 6,5 - 7,0%.** За наредне године, услед новог инвестиционог циклуса и планираних инфраструктурних пројеката у наредних десет година, **НБС очекује раст БДП-а у распону између 4 - 5%.** Ризици при остварењу пројекције раста БДП-а односе се на опоравак зоне евра, застоје у ланцима производње, енергетску кризу и цене примарних производа, а ризици из домаћег окружења на већи прилив СДИ и темпо раста јавних инвестиција.

Међугодишња инфлација је у октобру 2021. године износила 6,6%, што је највећим делом одређено факторима на које монетарна политика не може да утиче - ценама хране (цене непрерађене хране су повећане за 19,8% мг, а цене прерађене хране за 5,1% мг) и енергената (повећање од 11,7% мг). Према пројекцији НБС, инфлација ће се вратити у границе дозвољеног одступања од циља средином 2022. године, да би се у другој половини године стабилизовала близу централне вредности циљаног распона.

Хладно време, као и натпросечне падавине у првој половини октобра месеца, у домену **пољопривреде**, прекинули су радове у пољу. Сетва озимих култура, била је у пуном јеку. Осим високих цена, ратаре брине и несташица минералних ђубрива на тржишту. На многим њивама изостала је примена минералних ђубрива, што ће се одразити на принос и квалитет зрна догодине. Цена пшенице се кретала у распону од 26,7 до 31,0 дин/kg без ПДВ-а, са узлазним трендом, како на домаћем тако и на инотржишту. Цена кукуруза у октобру кретала се око 25,0 дин/kg без ПДВ-а, док је цена соје крајем октобра износила 77,0 дин/kg без ПДВ-а, што је за 70% више него у истом месецу протекле године. Из спољнотрговинске размене аграрних производа, остварен суфицит у првих десет месеци 2021. године већи је за 16,0% од суфицита оствареног у истом периоду 2020. године.

Индустријска производња Републике Србије је у првих десет месеци 2021. године у односу на исти период претходне године забележила раст од 6,5%. Томе је пре свега допринео постепени опоравак спољне тражње и активирање нових производних капацитета, као и предузете мере државе и НБС. **Индустријска производња АП Војводине је у истом периоду забележила раст од 4,7%,** вођена растом у прерађивачкој индустрији (4,3% мг) и у сектору енергетике (37,4% мг). Индустријској производњи АП Војводине највише су позитивно допринеле извозно оријентисане делатности, попут производње електричне опреме (1,9 п.п), производње кокса и деривата нафте (1,7 п.п), производње основних метала (0,8 п.п) и производње металних производа, осим машина (0,7 п.п), док је највећи негативан допринос потекао од производње прехранбених производа (-0,9 п.п).

Грађевинарство Републике Србије забележило је снажан опоравак активности током прва три квартала 2021. године, уз раст од 16,5% мг. у сталним ценама, док је у АП Војводини забележен раст активности од 3,6% мг. у сталним ценама. **Укупан број издатих грађевинских дозвола у Војводини наставио је да расте, те је у периоду јануар - октобар 2021. године издато за 36,6% више дозвола него у истом периоду претходне године.**

Услужни сектор карактеришу позитивна кретања. Трговина на мало наставља да бележи реални раст, па је тако **промет робе у трговини на мало** у Републици Србији у периоду јануар - октобар 2021. године у односу на исти период претходне године реално порастао за 14,6% у текућим ценама, односно 10,1% у сталним ценама, док је на нивоу АП Војводине у истом периоду забележен пораст промета робе у трговини на мало од 15,8% у текућим ценама, односно 11,4% у сталним ценама мг.

Туристички промет мерен бројем долазака и ноћења туриста у Републици Србији, и на нивоу АП Војводине, наставио је да бележи стопе раста - број долазака и ноћења туриста је у периоду јануар - октобар 2021. године повећан за 34,5% мг. и 26,9% мг, респективно, у Републици Србији, односно за 52,2% мг. и 54,4% мг, респективно, на нивоу АП Војводине.

Спољнотрговинска робна размена наставила је да се опоравља - у периоду јануар - октобар 2021. године робни извоз Републике Србије изражен у еврима повећан је за 27,0% мг. (у Војводини за 25,0% мг), а робни увоз Републике Србије већи је за 23,5% (у Војводини за 32,8%). Извоз АП Војводине је повећан под утицајем раста извоза прерађивачке индустрије (од 27,5% мг), пољопривреде (од 7,5%) и енергетике (од 52,1 мг). **Најзначајнији спољнотрговински партнери Војводине су Немачка и Италија. Према пројекцији НБС, нове инвестиције и наставак ширења извозне понуде обезбедиће висок раст извоза у средњем року. Такође, пројекција узима у обзир да ће се нови инвестициони циклус одразити и на раст увоза опреме и**

репроматеријала. НБС пројектује раст увоза робе и услуга од око 23% у 2021. години, који ће бити вођен растом домаће тражње.

Успех економског пакета мера верификован је изостанком значајнијих негативних ефеката пандемије на тржиште рада. **У Војводини је према евиденцији Националне службе за запошљавање (НСЗ) на крају октобра 2021. године било регистровано 98.834 активно незапослених лица (20,5% укупно незапослених у Републици Србији у истом периоду), што је за 2,8% мање у односу на октобар претходне године.**

Стопа незапослености у трећем кварталу 2021. године у АП Војводини износи 8,8% и бележи пад од 0,8 п.п. у односу на други квартал 2021. године. Истовремено, стопа запослености од 50,8% у трећем кварталу 2021. године у Војводини, виша је за 2,9 п.п. у односу на претходни квартал.

Настављен је раст просечне номиналне зараде, те је просечна бруто зарада у АП Војводини за период јануар - септембар износила 84.425 динара и у односу на исти период прошле године већа је за 8,3%, док је просечна нето зарада износила 61.141 динара и повећана је за 8,5% мг.

Према речима представника Европске уније, Србија је добро одговорила на кризу изазвану пандемијом, снажним и адекватним мерама монетарне и фискалне политике, што је било могуће управо захваљујући томе што је у преткризном периоду забележен висок ниво инвестиција и висок привредни раст, уз смањење незапослености. Поред тога, оцењено је да је стабилност курса динара према еврџ значајно допринела укупној стабилности, као и да су повољни услови финансирања знатно подржали привредни раст.

У даљем периоду, у условима снажног инвестиционог циклуса, очекује се раст учешћа фиксних инвестиција у БДП-у Републике Србије на 26% у средњем року. Такође извоз робе и услуга ове године биће преко 28 милијарди евра, што је највиши ниво који је Србија до сада постигла. Такође, остварена је и највиша стопа запослености икада забележена у Републици Србији од 50,0%, упркос пандемији.

Ипак, међународно окружење и даље карактеришу бројни изазови, пре свега појава нове варијанте корона вируса која је уздрмала поверење инвеститора и потрошача широм света због неизвесности у погледу ефеката које би могла да има на глобални раст, запосленост и инфлацију. Ту су и даље присутне тензије на робним тржиштима, посебно енергената и других примарних производа, али и наставак логистичких проблема, неравнотежа на тржишту рада и застоји у ланцима производње и снабдевања. Упркос томе, примећује се да понуда на многим светским робним тржиштима постепено расте. Након изузетно снажног раста који су ове године забележиле светске цене нафте и других примарних производа, наредне године очекује се приближавање понуде тражњи на овим тржиштима што би требало да допринесе стабилизацији цена.

Када су у питању кретања у зони евра, нашег најважнијег економског партнера, након изазова који потичу од застоја у ланцима снабдевања и несташица појединих инпута, очекује се убрзање њихове индустријске производње, при чему су и побољшани изгледи њиховог привредног раста, што би требало позитивно да се одрази на наш извоз и свеукупну економску активност.

II. КРЕТАЊЕ ЦЕНА И ИНФЛАЦИЈЕ

Мерено растом потрошачких цена производа и услуга, **међугодишња инфлација је у октобру износила 6,6%**, што је највећим делом одређено факторима на које монетарна политика не може да утиче – ценама хране и енергената.

У октобру ове године у односу на октобар претходне године, **цене непрерађене хране су биле веће за 19,8%**, као последица раста цена свежег поврћа од 26,9%, раста цена свежег меса од 21,0% и раста цена свежег воћа од 14,4%. **Цене прерађене хране су у октобру биле више за 5,1%** међугодишње, услед даљег раста светских цена хране, суше и виших трошкова у производњи. При овоме треба имати у виду да су цене и једне и друге групе производа током претходне године биле изразито ниске услед изостанка великог дела тражње.

У односу на октобар претходне године, **цене енергената су такође повећане за 11,7%**, пре свега као последица раста цена деривата нафте на домаћем тржишту од 21,0%. Према речима Народне банке Србије (НБС), осим ниске базе из истог периода претходне године, главни разлог раста цена нафтних деривата јесте виша цена сирове нафте на светском тржишту која је услед бржег глобалног економског опоравка од очекиваног, само током септембра и октобра повећана за скоро 20% и тренутно се налази изнад преткризних нивоа.

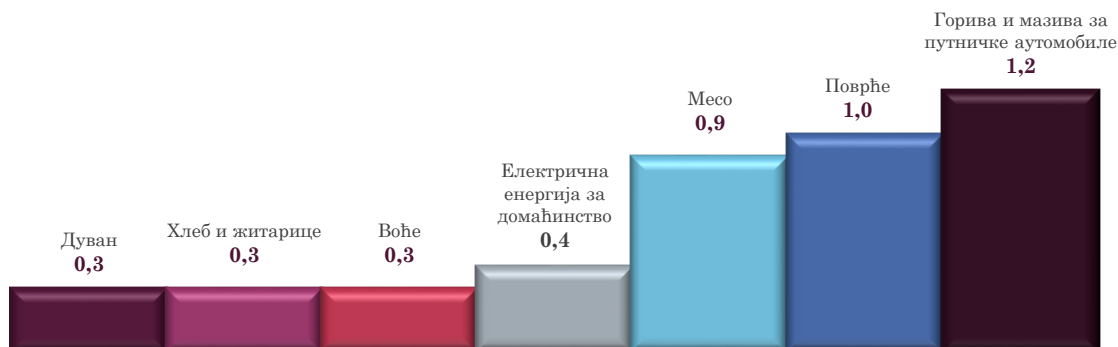
Инфлација мерена индексима потрошачких цена, октобар 2021. године

Посматрано по производима и услугама личне потрошње, **највећи позитиван допринос** међугодишњој стопи октобарске инфлације од 6,6% дале су, пре свега, цене горива и мазива за путничке аутомобиле (1,2 п.п), цене поврћа (1,0 п.п), затим, меса (0,9 п.п), електричне енергије за домаћинство (0,4 п.п), затим цене воћа, хлеба и житарица и дувана (по 0,3 п.п).

Најзначајнији доприноси међугодишњој инфлацији,
октобар 2021. године (у п.п)

У односу на претходни месец септембар (када је м.г. инфлација износила 5,7%), потрошачке цене су у октобру текуће године у просеку повећане за 0,9%. Ниво цена роба је забележио раст од 1,1%, а ниво цена услуга раст од 0,4%.

Међугодишња базна инфлација (индекс потрошачких цена по искључењу хране, енергије, алкохола и цигарета), на коју мере монетарне политике могу да утичу, у октобру је поново била знатно нижа од укупне инфлације и износила је 2,7%, што према речима НБС и даље указује на привременост инфлаторних притисака.

Према пројекцији НБС, међугодишња инфлација ће до средине следеће године највероватније наставити да се креће изнад горње границе циљаног распона од $3,0 \pm 1,5\%$. С постепеним изласком овогодишњих поскупљења енергената и хране из међугодишњег обрачуна, инфлација ће се од другог квартала наредне године смањивати, а средином следеће године очекује се њено враћање у границе циља. Ако се има у виду висока база из ове године, постоји могућност да се у другој половини следеће године укупна инфлација нађе и у доњој половини циљаног распона од $3,0 \pm 1,5\%$.

Ризици по питању инфлације у наредном периоду потичу од предстојеће пољопривредне сезоне и кретања цена примарних пољопривредних производа, од ефеката енергетске кризе у Европи и кретања светске цене енергената, затим од брзине глобалног економског опоравка и дужине трајања поремећаја у глобалним ланцима снабдевања. Ризици су такође везани за будућу динамику пандемије, брзину опоравка зоне евра, као и за токове капитала према земљама у успону.

Када је реч о домаћим ризицима, инфлација ће у највећој мери зависити од исхода наредне пољопривредне сезоне.

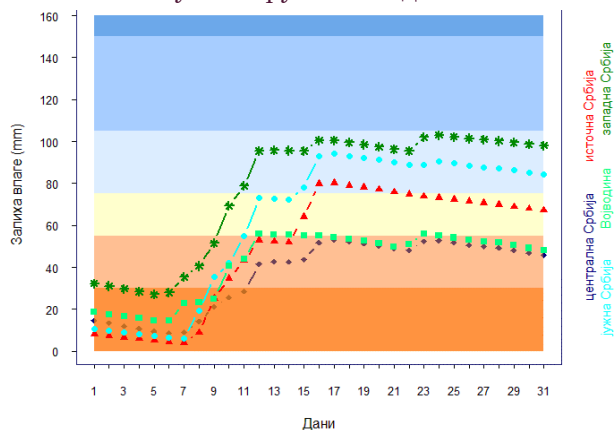
III. ПОЉОПРИВРЕДА

Хладно време и падавине у првој половини октобра текуће године ометали су и прекидали послове на берби воћа, поврћа, грожђа, као и скидање осталих њивских култура и вађење шећерне репе. Такође, обрада и припрема земљишта за јесењу сетву као и сама сетва озимих усева морала се одложити због расквашеног земљишта, и обавиће се изван оптималног рока. У другој половини месеца временски услови су, у већини дана, били повољни за наставак и привођење крају поменутих послова.

Процент падавина се у октобру на целој територији АП Војводине, у односу на просек, кретао између 48,7% у Вршцу и 138,9% у Сомбору.

Залиха влаге (mm) до 1m дубине земљишта у октобру 2021. године

Пољопривредници су **суочени са несташицом минералних ђубрива, као и са претерано високим ценама**. Код многих ратара је изостављено предсетвено ђубрење комплексним минералним ђубривима, што ће, у крајњем случају, резултирати нижим приносима догодине.

На тржитију је забележен раст цена како живе стоке, тако и свежег меса. Одгајивачи трпе велику штету због високе цене сточне хране.

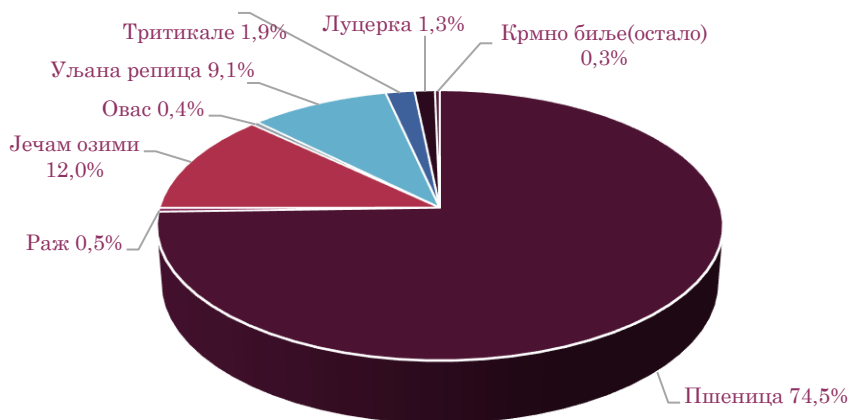
Према подацима Пољопривредне саветодавне и стручне службе, до краја октобра у АП Војводини је засејано укупно **272.372 ha**, односно 70% од планираних површина за јесењу сетву.

Засејане површине у АП Војводини у јесењој сетви (у хектарима)

Пшеница	Раж	Јечам озими	Овас	Уљана репица	Тритикале	Луцерка	Крмно биље (остало)
202.959	1.272	32.721	1.215	24.683	5.068	3.593	861

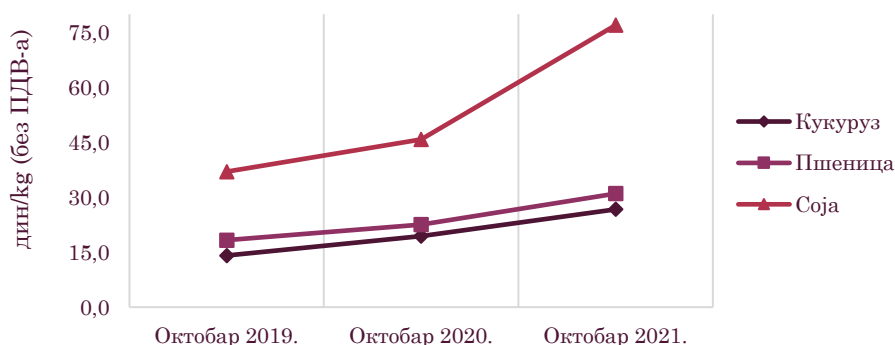

Јесења сетва у АП Војводини у октобру 2021. године

У октобру су поскупели сви примарни пољопривредни производи, а највише пшеница, која је доживела свој вишегодишњи максимум. Настављен је тренд раста цена. Исти је тренд и на глобалном тржишту примарних пољопривредних производа. Многи инвестициони фондови новац улажу у пшеницу, кукуруз и соју, сматрајући то сигурним улагањем, јер су због кризе смањене могућности за улагања.

Кретање цена пшенице, кукуруза и соје

Цена пшенице је у октобру 2021. године достигла 31,0 дин/kg без ПДВ-а, док је 2020. године у истом месецу цена пшенице била 22,5 дин/kg без ПДВ-а.

Цена кукуруза је у октобру била 26,7 дин/kg без ПДВ-а, док му је цена у истом месецу 2020. била 19,4 дин/kg без ПДВ-а.

Цена соје крајем октобра износила је 77,0 дин/kg без ПДВ-а, док је цена у октобру 2020. била 45,8 дин/kg без ПДВ-а, што је за око 70% више него у истом месецу 2020. године.

ПРИВРЕДНА КОМОРА ВОЈВОДИНЕ

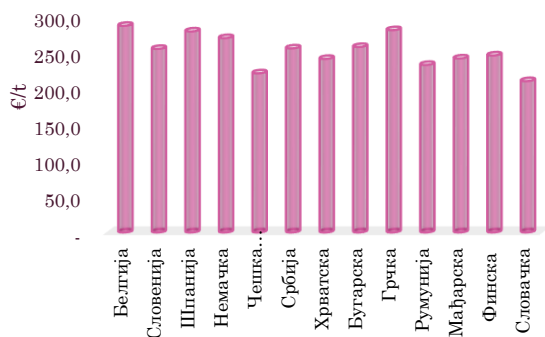
Цене кукуруза, пшенице и соје на домаћем тржишту и на берзама крајем октобра 2021. године (дин/kg без ПДВ-а)

	последња	Н	М	Г	у жетви
Кукуруз	26,70	-4,76%	-10,11%	-34,64%	-
Пшеница	31,00	-3,39%	-12,54%	-32,54%	-31,08%
Соја	77,00	-3,65%	-13,66%	-46,20%	-
Кукуруз	последња	Д	Н	М	1Г
СВОТ (\$/t)	203,38	-0,85%	3,37%	0,70%	-23,27%
MGEX (\$/t)	196,83	-0,84%	3,27%	4,36%	-25,69%
Euronext (€/t)	241,00	-0,41%	1,45%	-10,89%	-25,10%
Пшеница	последња	Д	Н	М	1Г
СВОТ (\$/t)	266,25	-0,83%	2,29%	-3,31%	-17,66%
Kansas (\$/t)	268,60	-1,28%	1,40%	-4,02%	-26,78%
MGEX (\$/t)	262,09	-1,42%	1,27%	-4,37%	-28,69%
Euronext (€/t)	270,50	-2,13%	-0,46%	-10,17%	-24,77%
Соја	последња	Д	Н	М	1Г
СВОТ (\$/t)	443,21	-0,91%	3,40%	6,32%	-12,44%
MGEX (\$/t)	426,51	-0,92%	3,33%	6,61%	-13,84%

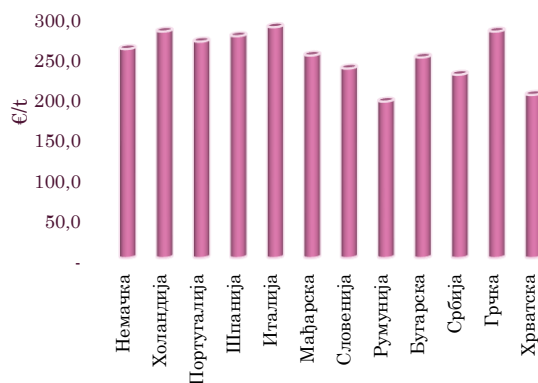
*Напомена: Приказане су последње цене и процентуална промена цена на дневном (Д), недељном (Н), месечном (М) и годишњем нивоу (Г), односно цене у жетви у односу на последње цене.

На француској берзи *Euronext*, цена пшенице, крајем октобра, а за испоруку у децембру 2021. године, прешла је 270,0 €/t са тенденцијом даљег раста. На берзи у Чикагу крајем октобра 2021. године пшеница је имала цену од 279,0 \$/t, а кукуруз 212,0 \$/t.

Цена пшенице у земљама ЕУ и Србији 18-24.10.2021.

Цена кукуруза у земљама ЕУ и Србији 18-24.10.2021.

IV. ИНДУСТРИЈА

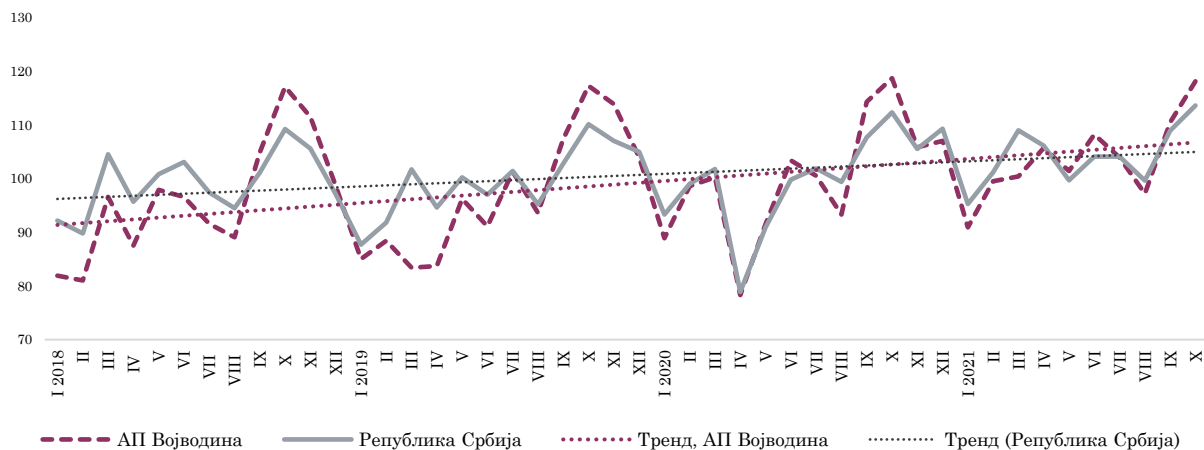
Укупна индустријска производња Републике Србије је у октобру 2021. године међугодишње већа за 0,9%. Раст производње Рударства од 39,5% мг. успео је да надокнади забележени пад у Прерађивачкој индустрији и сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација од 0,2% и 10,5%, респективно. Кретања у рударству опредељена су већом експлоатацијом руда метала, чији је физички обим у октобру готово три пута већи у односу на исти месец претходне године, С друге стране, међугодишњи пад физичког обима производње у 13 делатности прерађивачке индустрије, од укупно 24, определио је октобарски пад прерађивачке индустрије.

Индустријска производња АП Војводине је у октобру 2021. године мања за 0,8% у односу на октобар претходне године, вођена смањењем обима производње у сектору Рударство од -7,0% мг. и сектору Прерађивачке индустрије од -2,3% мг, док је сектор Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација забележио повећање обима производње у АП Војводини од 96,0% мг.

У поређењу са просечним обимом индустријске производње у 2020. години, обим индустријске производње у октобру 2021. године већи је на нивоу Републике Србије за 13,6%, а на нивоу АП Војводине за 18,1%.

Тренд укупне индустријске производње, како на нивоу Покрајине, тако и на нивоу Републике Србије, протеклих година има благо растући смер кретања.

Индекси индустријске производње (Ø2020=100), са трендом кретања

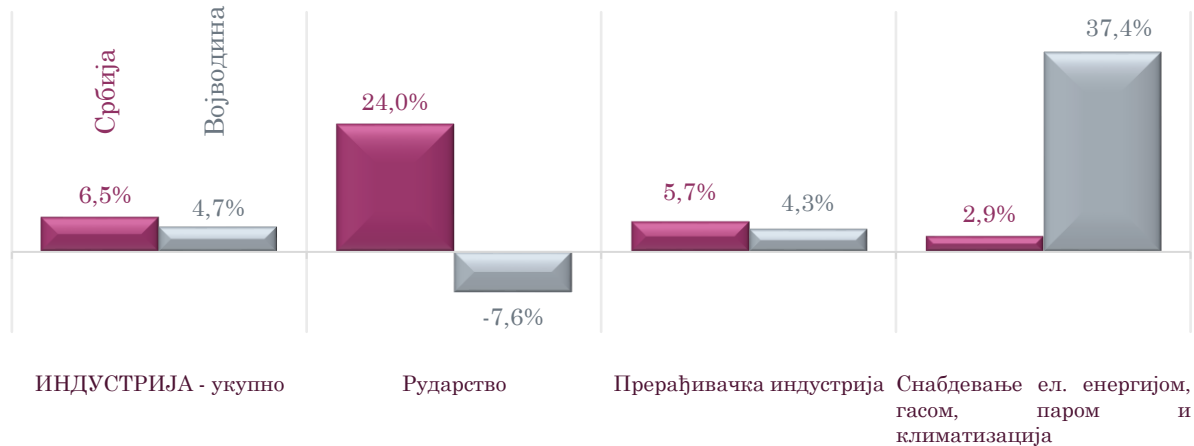
У периоду јануар - октобар 2021. године у поређењу са истим периодом претходне године, индустријска производња Републике Србије забележила је раст од 6,5%. У овом периоду раст индустријске производње праћен је растом сва три сектора индустрије, при чему две трећине доприноса потиче од повећања производње прерађивачке индустрије од 5,7% мг, уз остварени раст у 17 од 24 делатности овог сектора. Поред тога, раст физичког обима рударства од 24,0% мг. резултат је снажног раста експлоатације руде метала, док је обим производње струје био већи за 2,9% мг.

Вођена повећањем обима производње у Прерађивачкој индустрији од 4,3% мг. (допринос 4,1 п.п) и сектору Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација од 37,4% мг. (допринос 0,5 п.п), индустријска производња АП

Војводине је у првих десет месеци 2021. године у односу на исти период претходне године забележила повећање од 4,7%. У сектору Рударство је забележено смањење обима производње од -7,6% мг. (допринос -0,3 п.п).

Стопе раста индустрије у Србији и Војводини, укупно и по секторима делатности, јануар - октобар 2021. године

Посматрано по секторима делатности, главни покретач раста индустријске производње у посматраном периоду била је прерађивачка индустрија која је остварила раст од 4,3% мг. у АП Војводини, којој је активирање нових производних капацитета, пре свега као резултат ефектуирања страних директних инвестиција из претходног периода, како на републичком тако и на покрајинском нивоу, обезбедило стабилну динамику економске активности у условима пандемије. У периоду јануар - октобар 2021. године, у укупној индустријској производњи АП Војводине учешће Прерађивачке индустрије (94,6%) доминантно је у односу на учешће сектора Рударство (4,2%) и сектора Снабдевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација чији је удео најмањи (1,2%).

У Прерађивачкој индустрији АП Војводине, у периоду јануар - октобар 2021. године, забележено је међугодишње повећање физичког обима производње у 17 од 24 производних области, које чине 55,0% укупне индустрије Војводине.

У периоду јануар - октобар 2021. године, индустријској производњи АП Војводине највише су позитивно допринеле извозно оријентисане делатности, попут производње електричне опреме (1,9 п.п), производња кокса и деривата нафте (1,7 п.п), производња основних метала (0,8 п.п) и производња металних производа, осим машина (0,7 п.п), док је највећи негативан допринос потекао од производње прехранбених производа (-0,9 п.п).

Посматрано по наменским групама, све наменске групе, осим производње трајних и нетрајних производа за широку потрошњу у посматраном периоду у АП Војводини, бележе раст производње. Највећи допринос расту потиче од производње енергије и сировина и репроматеријала, са растом од 10,8% и 7,6% респективно.

На крају октобра 2021. године, у поређењу са истим месецом претходне године, залихе готових производа у индустрији АП Војводине смањене су за 5,4%, а посматрано по наменским групама, смањене су у свим групама осим залиха интермедијарних производа које су повећане за 5,9% мг.

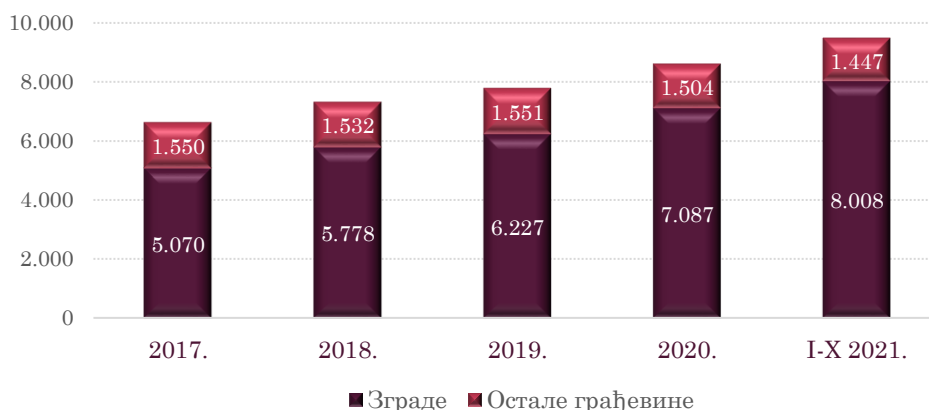

V. ГРАЂЕВИНАРСТВО

У периоду јануар - октобар 2021. године, у Републици Србији је издато **23.927 грађевинских дозвола**, што је за 32,5% више него у истом периоду претходне године. Посматрано по регионима, највише грађевинских дозвола издато је на подручју Војводине (**39,5% укупног броја издатих дозвола**), и то **9.455 грађевинских дозвола**, што је за 36,6% више од броја грађевинских дозвола издатих у истом периоду претходне године, а надмашило је и укупан број издатих дозвола у Војводини током целе претходне године.

Од укупног броју издатих грађевинских дозвола у Војводини у периоду јануар - октобар, **84,7% се односи на зграде, а 15,3% на остале грађевине**. Ако се посматрају само зграде, **79,4% дозвола издато је за стамбене зграде, а 20,6% за нестамбене зграде**, док се код осталих грађевина највећи проценат издатих дозвола односи на цевоводе, комуникационе и електричне водове (75,1%).

Број издатих грађевинских дозвола за зграде и остале грађевине у АП Војводини, 2017 - I-X 2021. године

Према грађевинским дозволама издатим у периоду јануар - октобар 2021. године, у АП Војводини је пријављена изградња 8.900 станова (за 35,9% или 2.353 станова више него у истом периоду претходне године), с просечном површином од 78,8 m².

Предвиђена вредност радова новоградње у периоду јануар - октобар 2021. године у АП Војводини износи 90,1% од укупно предвиђене вредности радова у Војводини у истом периоду. Посматрано према управним окрузима АП Војводине, највећа грађевинска активност очекује се у Севернобачком (33,2%) и Сремском округу (23,6%).

VI. ПРОМЕТ РОБЕ У ТРГОВИНИ НА МАЛО

Позитивни индикатори указују на опоравак услужног сектора који је претрпео највеће негативне последице пандемије коронавируса. Промет робе у трговини на мало у Републици Србији у **првих десет месеци 2021. године** повећан је у текућим ценама за 14,4%, а у сталним ценама за 10,1%. **У АП Војводини је у истом периоду забележено повећање промета робе у трговини на мало за 15,8% у текућим ценама, односно 11,4% у сталним ценама.**

И на месечном нивоу трговина на мало наставља да бележи реални раст, који је у октобру текуће у односу на октобар претходне године износио 13,1% у текућим ценама, односно 4,0% у сталним ценама у Републици Србији. У АП Војводини су забележене готово исте стопе раста промета као и на републичком нивоу, односно раст од 13,2% у текућим ценама, а 3,9% у сталним ценама у односу на октобар претходне године.

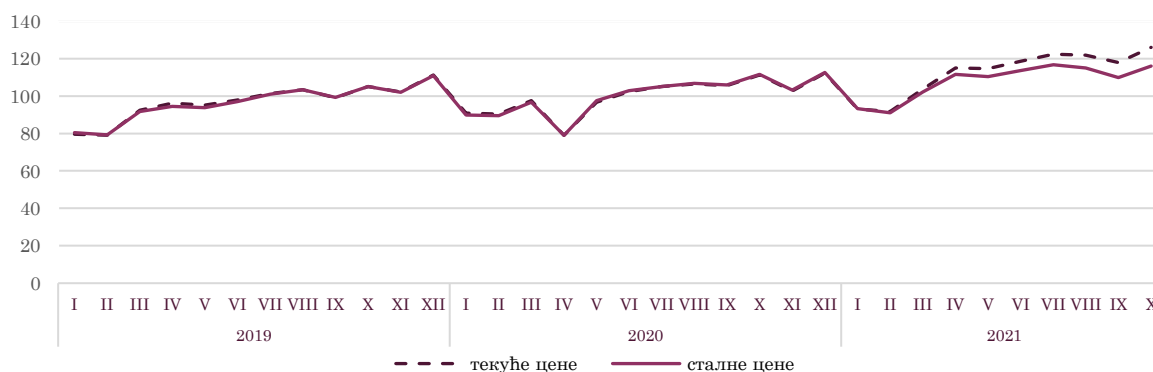
У односу на претходни месец, у октобру 2021. године промет робе у трговини на мало у Републици Србији повећан за 5,7% у текућим ценама, односно за 4,2% у сталним ценама, док је у АП Војводини забележио повћање од 4,7% у текућим ценама, односно 3,4% у сталним ценама.

У односу на просечан ниво промета робе у трговини на мало у 2020. години, промет робе у трговини на мало у Републици Србији је у октобру 2021. године повећан за 25,0% у текућим ценама, односно 15,3% у сталним ценама, а у АП Војводини за 26,0% у текућим ценама, односно 16,0% у сталним ценама.

Промет робе у трговини на мало АП Војводине, месечни индекси (Ø2020=100)

	Окт. 2020.	Нов.	Дец.	Јан.	Феб.	Март.	Апр.	Мај	Јун	Јул	Авг.	Септ.	Окт. 2021.
Текуће цене	111,3	102,7	112,2	93,1	91,7	103,7	114,9	114,6	118,6	122,3	121,9	117,9	126,0
Сталне цене	111,6	103,1	112,5	93,3	91,1	102,1	111,6	110,3	113,6	116,7	115,0	109,9	116,0

Индекси промета у трговини на мало у АП Војводини
(Ø2020=100)

Посматрано по робним групама, **на унутрашњем тржишту Републике Србије у првих десет месеци 2021. године у односу на исти период претходне године, забележено је повећање промета у свим групама**, и то у групи Храна, пиће и дуван за 11,1% у текућим, односно 7,3% у сталним ценама, у групи Непрехрамбени производи, осим моторних горива за 13,6% у текућим ценама, односно 11,5% у сталним ценама, а у групи Моторна горива је забележено највеће повећање промета од 25,9% у текућим ценама, односно 14,1% у сталним ценама.

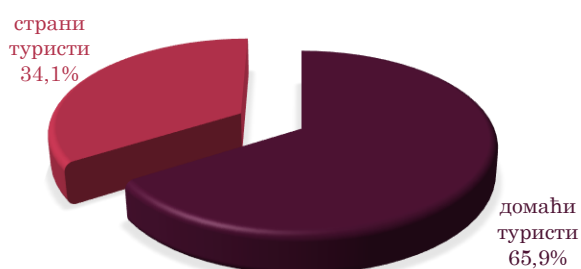

VII. ТУРИЗАМ И УГОСТИТЕЉСТВО

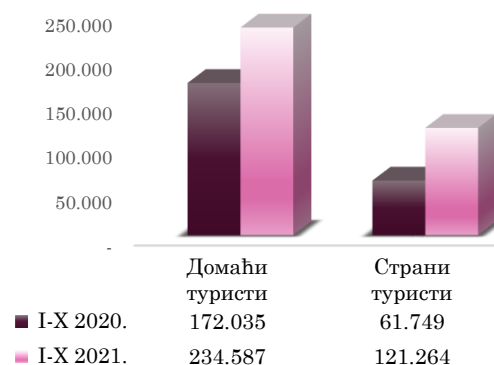
У периоду јануар - октобар 2021. године туристичке дестинације Републике Србије посетило је **2.195.952** туриста, што је за **34,5%** више у односу на исти период претходне године. Од укупног броја туристичких долазака у Републику Србију, 16,2% је забележено на подручју АП Војводине.

У Војводини је у периоду јануар - октобар 2021. године укупан број долазака туриста износио **355.851** (65,9% домаћи туристи и 34,1% страни туристи), што је за **52,2%** више него у истом периоду претходне године. Број долазака домаћих туриста у Војвину међугодишње је повећан за 36,4%, а страних за 96,4%.

Структура долазака туриста у Војвину, јануар - октобар 2021.

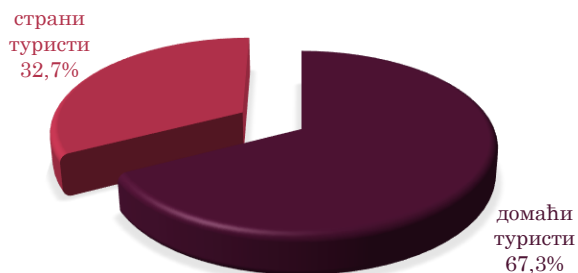
Доласци туриста у Војвину, јануар - октобар 2021. године

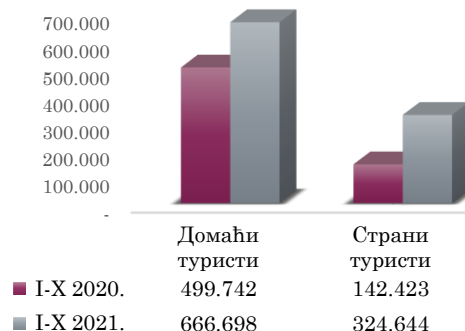
У периоду јануар - октобар 2021. године, у Републици Србији је евидентирано укупно **7.085.195** ноћења туриста, што је за **26,9%** више у односу на исти период 2020. године. Од укупног броја ноћења остварених у Републици Србији у посматраном периоду, 14,0% је регистровано на подручју Војводине.

У Војводини је у посматраном периоду укупан број регистрованих ноћења туриста износио **991.342** (67,3% домаћих туриста и 32,7% страних туриста), што је за **54,4%** више него у истом периоду претходне године. Број ноћења домаћих туриста повећан је за **33,4%**, а страних туриста за чак **127,9%**.

Структура ноћења туриста у Војводини, јануар - октобар 2021.

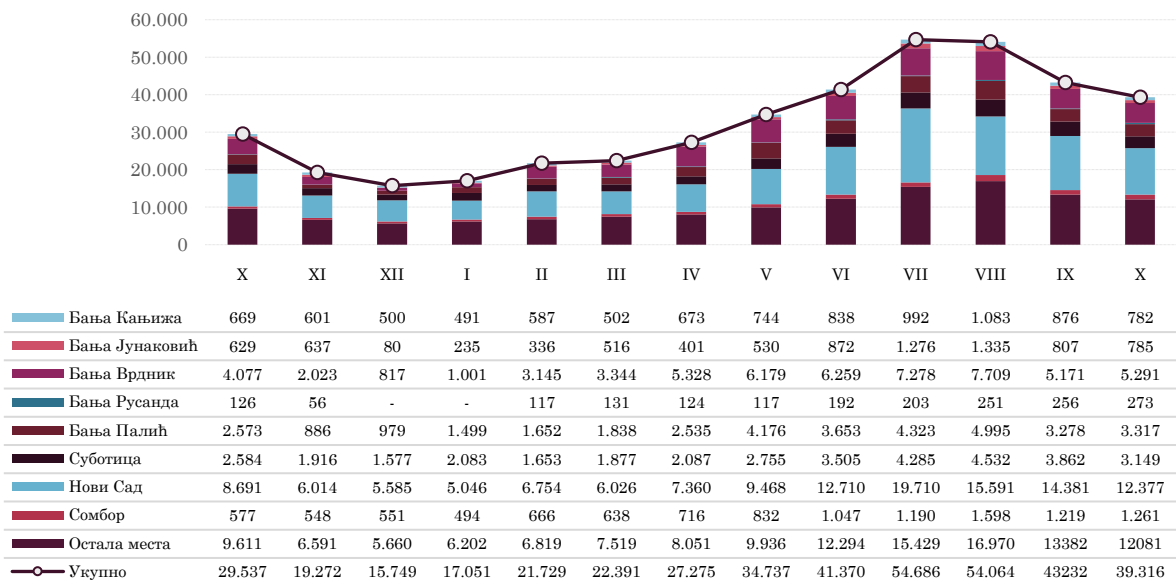
Ноћења туриста у Војводини, јануар - октобар 2021. године

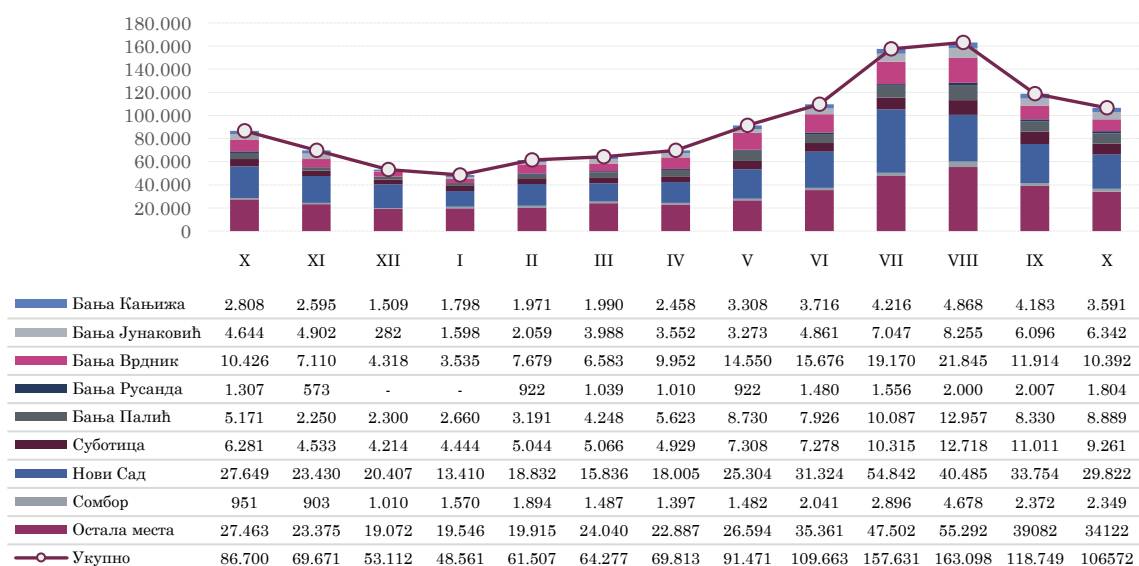
Само у октобру 2021. године Војводину је посетило 39.316 туриста, што је за 9.779 долазака више у односу на октобар прошле године (за 33,1%). У свим одабраним туристичким местима Војводине забележен је раст броја долазака, а највећи раст забележен је у Сомбору (за 639 долазака више, раст од 118,5%). **Туристички промет мерен туристичким доласцима у атрактивним дестинацијама Војводине, иако бележи међугодишњи раст, још увек није достигао ниво из преткризне 2019. године.**

Доласци туриста по изабраним туристичким местима у Војводини, октобар 2021. године

У октобру 2021. године у Војводини је регистровано 106.572 ноћења туриста, што је за 19.872 ноћења више у односу на октобар прошле године (за 22,9%). У свим одабраним туристичким местима Војводине осим у Бањи Врдник (незнатан пад од 0,3%) забележен је већи броја ноћења него у октобру прошле године, а **највећи раст** забележен је у **Сомбору** (1.398 ноћења више него у октобру 2020, раст од 147,0%).

Ноћења туриста по изабраним туристичким местима у Војводини, октобар 2021. године

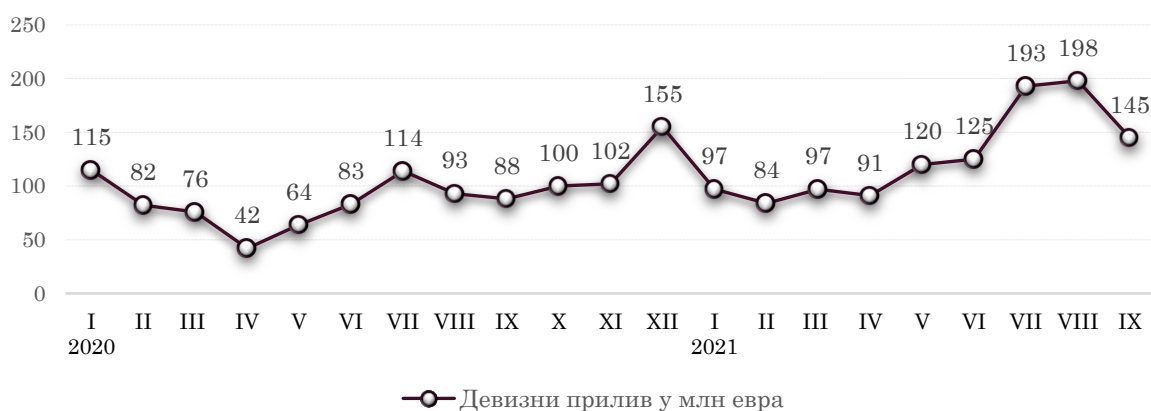

У септембру 2021. године, девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 145 млн евра и већи је за 57 млн евра или 64,8% у односу на девизни прилив у септембру 2020. године, док је девизни одлив од туризма у Републици Србији у септембру 2021. године износио 133 млн евра, што је за 52 млн евра или 64,2% више у односу на девизни одлив у септембру 2020. године.

У периоду јануар - септембар 2021. године, укупан девизни прилив од туризма у Републици Србији износио је 1,2 млрд евра, што је за 394 млн евра или 52,1% више у односу на девизни прилив у периоду јануар - септембар претходне године, док је девизни одлив од туризма у Републици Србији у истом периоду износио 1,0 млрд евра и већи је за 294 млн евра или 40,8% у односу на девизни одлив у периоду јануар - септембар 2020. године.

Девизни прилив од туризма у Републици Србији по месецима, септембар 2021. године (у млн евра)

У периоду јануар - октобар 2021. године у односу на исти период претходне године, цене угоститељских услуга у Војводини порасле су у просеку за 2,3%. Највећи раст су забележиле цене безалкохолних пића (за 2,9%), док су цене преноћишта забележиле раст од 0,6%. Цене алкохолних пића су порасле за 2,6%, а цене хране за 2,3%.

Индекси цена угоститељских услуга у Републици Србији и Војводини у октобру 2021. године

	Република Србија			Војводина		
	$\frac{X\ 2021}{IX\ 2021}$	$\frac{X\ 2021}{X\ 2020}$	$\frac{I - X\ 2021}{I - X\ 2020}$	$\frac{X\ 2021}{IX\ 2021}$	$\frac{X\ 2021}{X\ 2020}$	$\frac{I - X\ 2021}{I - X\ 2020}$
УКУПНО	100,4	104,5	102,4	101,5	105,3	102,3
Храна	100,8	103,9	102,0	102,0	105,9	102,3
Алкохолна пића	100,4	105,2	102,7	101,2	105,6	102,6
Безалкохолна пића	100,7	103,6	102,0	101,0	104,8	102,9
Преноћишта	99,1	106,9	103,9	100,0	102,7	100,6

VIII. СПОЉНОТРГОВИНСКА РОБНА РАЗМЕНА

VIII.1. Спољнотрговинска робна размена Републике Србије

Смањена спољна тражња и увођење ванредног стања у великој мери су се одразили на кретање роба и услуга током 2020. године, када је обим укупне спољнотрговинске робне размене Републике Србије био мањи за 3,4% мг. и износио је 40,0 млрд евра. **У периоду јануар - октобар 2021. године укупна спољнотрговинска робна размена Републике Србије износила је 40,6 млрд евра, што је за 25,0% више него у истом периоду претходне године, а надмашила је и размену остварену током целе претходне године.**

Упркос успоравању екстерне тражње, пад извоза од 2,8% мг. је био релативно мали у 2020. години, а вођен смањењем извоза прерађивачке индустрије услед застоја у глобалним ланцима снабдевања. **У периоду јануар - октобар 2021. године у Републици Србији је укупно извезено робе у вредности од 17,6 млрд евра, што је, захваљујући производној и географској диверзификацији и извозно оријентисаним инвестицијама, за 27,0% више у односу на извоз у истом периоду претходне године, док је увоз робе реализован у вредности од 23,0 млрд евра, за 23,5% више него у истом периоду 2020. године.**

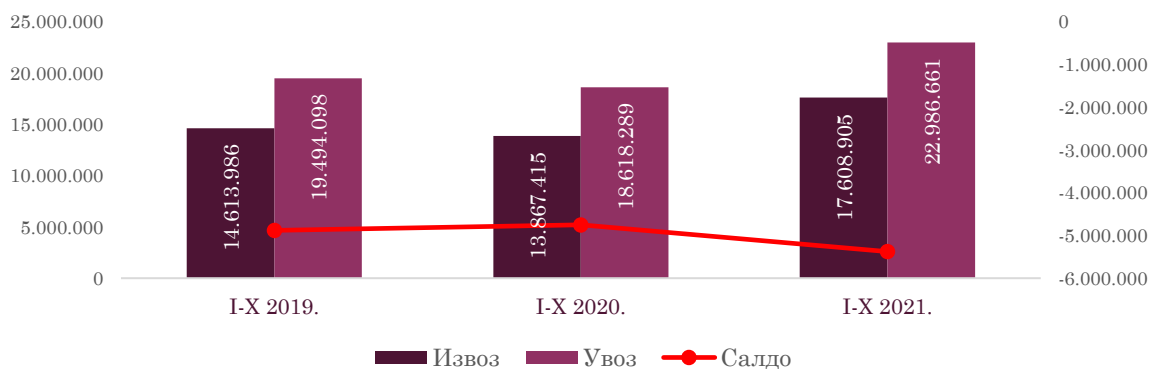
У првих десет месеци 2021. године, Република Србија је забележила **дефицит у спољнотрговинској робној размени у вредности од 5,4 млрд евра**, који је за 13,2% већи од дефицита забележеног у истом периоду претходне године. Услед већег раста извоза од раста увоза Републике Србије у првих десет месеци текуће године, **покривеност увоза извозом је благо повећана са 74,5%**, колико је износила у периоду јануар - октобар претходне године, на 76,6% у истом периоду текуће године.

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије, јануар - октобар 2021. године

*у 000 евра

Период / Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-X 2021.	17.608.905	127,0	22.986.661	123,5	40.595.565	125,0	-5.377.756
I-X 2020.	13.867.415	94,9	18.618.289	95,5	32.485.704	95,2	-4.750.874
2020.	17.051.934	97,2	22.957.138	96,2	40.009.072	96,6	-5.905.204
2019.	17.536.367	107,7	23.875.267	108,9	41.411.634	108,4	-6.338.900

Спољнотрговинска робна размена Републике Србије,
I-X 2019 - I-X 2021. (у 000 евра)

Носилац извозне активности Републике Србије је **прерађивачка индустрија** (88,6% укупног извоза у посматраном периоду), која је забележила међугодишње повећање вредности извоза за 3,1 млрд евра или 24,8% (укупан извоз Републике Србије је међугодишње повећан за 3,7 млрд евра). Такође, на увећање извозне активности доминантно се одразила и добра пољопривредна сезона (увећана вредност извоза пољопривреде за 10,6% мг), као и увећан извоз у рударству (за 493,7% мг). Прерађивачка индустрија заузима доминантно место и у увозу Републике Србије (77,8% укупног увоза у посматраном периоду), а међугодишње је забележила повећање вредности увоза за 3,2 млрд евра или 22,0% (укупан увоз је повећан за 4,4 млрд евра).

Најзаступљенији извозни производ Републике Србије у посматраном периоду су **Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила (5,6%)**, а увозни, поред Неразврстане робе по ЦТ, **Нафта и уља од битуменозних минерала, сирова (4,1% укупног увоза)**.

Посматрано по наменским групама, **увоз репроматеријала је доминантан** у структури и робног извоза и робног увоза Републике Србије у посматраном периоду (42,6% укупног извоза и 38,0% укупног увоза).

Посматрано по регионима, **Војводина има највеће учешће у извозу Републике Србије у посматраном периоду (35,1%)**, док се у укупном увозу налази на другом месту, након Београдског региона (29,8%).

У периоду јануар - октобар 2021. године, укупна вредност извоза петнаест највећих извозника Републике Србије износила је 4,4 млрд евра (24,9% укупне вредности извоза Републике Србије у посматраном периоду). На месту највећег извозника нашао се Зиђин Бор, а следе смедеревска железара и НИС.

Петнаест највећих извозника Републике Србије у периоду јануар - октобар 2021. године

Назив извозника	Седиште	Вредност извоза
Serbia Zijin Bor Copper	Бор	626,9
HBIS GROUP Serbia Iron & Steel d.o.o.	Београд	619,6
Naftna Industrija Srbije a.d.	Нови Сад	395,5
Tigar Tyres d.o.o.	Пирот	356,1
Henkel Srbija d.o.o.	Београд	301,2
LEONI Wiring Systems Southeast d.o.o.	Прокупље	283,0
Yura Corporation d.o.o.	Рача	262,1
FCA Srbija d.o.o.	Крагујевац	255,7
Grundfos Srbija d.o.o.	Инђија	200,6
HIP -Petrohemija a.d.	Панчево	193,6
Društvo za trgovinu ROBERT BOSCH d.o.o.	Београд	190,5
Serbia Zijin Mining D.O.O. Bor	Брестовац	179,0
Hemofarm a.d.	Вршац	175,8
Philip Morris Operations a.d.	Ниш	169,0
ZF Serbia D.O.O.	Панчево	168,1

* Извор: Министарство финансија Републике Србије, обрада према евиденцији Управе царина (без сумирања компанијских групација и холдинга)

VIII.2. Спољнотрговинска робна размена АП Војводине

Укупна спољнотрговинска робна размена АП Војводине у периоду јануар - октобар 2021. године износила је 13,0 млрд евра (32,1% укупне размене Републике Србије у истом периоду), што је за 29,0% више од робне размене остварене у истом периоду претходне године, а надмашило је и вредност размене остварене током целе претходне године.

Из АП Војводине је извезено робе у вредности од 6,2 млрд евра, што је за 25,0% више од вредности извоза у истом периоду претходне године, док је увоз реализован у вредности од 6,9 млрд евра, што је за 32,8% више у односу на исти период претходне године. И извоз и увоз у првих десет месеци 2021. године су надмашили вредности извоза и увоза АП Војводине остварене током целе претходне године.

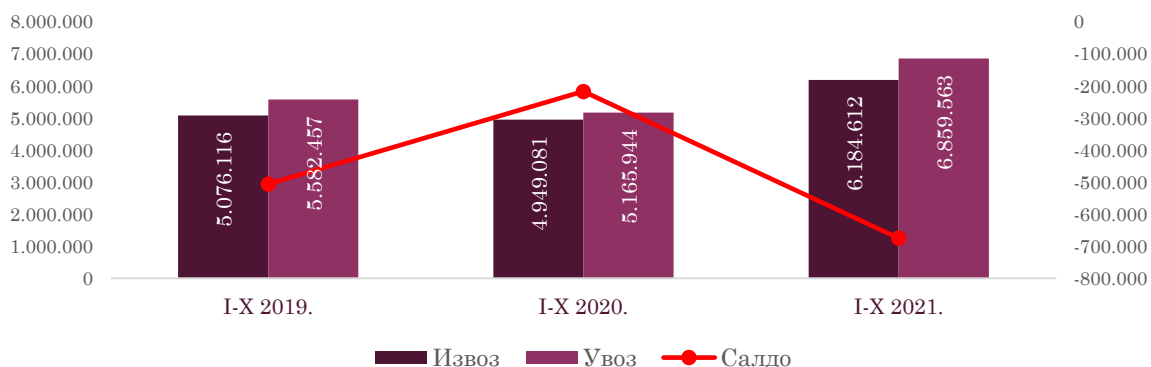
Из спољнотрговинске робне размене АП Војводине је у посматраном периоду забележен дефицит у вредности од 675,0 млн евра, за 458,1 млн евра виши од дефицита у истом периоду претходне године. **Покривеност увоза извозом у спољнотрговинској робној размени АП Војводине у периоду јануар – октобар 2021. године износила је 90,2% и због већег раста увоза од раста извоза нешто је мања него у истом периоду прошле године када је износила 95,8%.**

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, јануар - октобар 2021. године

*у 000 евра

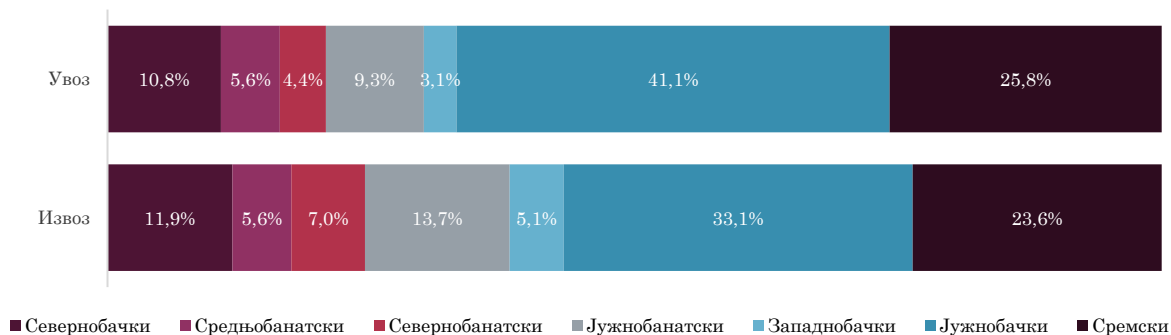
Период/ Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-X 2021.	6.184.612	125,0	6.859.563	132,8	13.044.175	129,0	-674.951
I-X 2020.	4.949.081	97,5	5.165.944	92,5	10.115.025	94,9	-216.862
2020.	6.082.652	99,0	6.363.380	92,9	12.446.032	95,8	-280.728
2019.	6.144.985	108,7	6.851.524	106,2	12.996.509	107,4	-706.539

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине,
I-X 2019 - I-X 2021. (у хиљадама евра)

Посматрано по наменским групама, **увоз репроматеријала је доминантан у структури и робног извоза и робног увоза АП Војводине у посматраном периоду (36,7% укупног извоза и 35,5% укупног увоза).**

Посматрано по управним окрузима, у периоду јануар - октобар 2021. године, **доминантно учешће у спољнотрговинској робној размени АП Војводине имао је Јужнобачки округ (33,1% у извозу и 41,1% у увозу АП Војводине).**

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по Класификацији делатности (КД 2010)

Носилац извозне активности АП Војводине у периоду јануар - октобар 2021. године је такође **Прерађивачка индустрија** (88,2% укупног извоза АП Војводине у посматраном периоду), која је остварила повећање извоза од 27,5% мг. уз приметан опоравак извозно значајних делатности. Раст извоза прерађивачке индустрије вођен је извозом електронске, прехранбене и хемијске индустрије (повећање од 92,8%, 23,4% и 49,7%, респективно). На другом месту је извоз **Пољопривреде, шумарства и рибарства**, који чини 10,7% укупног извоза АП Војводине у посматраном периоду и бележи раст извоза од 7,5% мг. Остали сектори делатности имају појединачно учешће мање од по 1% у укупном извозу АП Војводине у посматраном периоду.

Најзначајнији сектори делатности у извозу АП Војводине, јануар - октобар 2021. године

Сектор КД	2020.			I-X 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2020 2019	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-X 2021 I-X 2020
Прерађивачка индустрија	5.228.200	86,0%	96,1	5.457.530	88,2%	127,5
Пољопривреда, шумарство и рибарство	791.815	13,0%	125,1	663.079	10,7%	107,5
Снабдевање водом и управљање отпадним водама	35.410	0,6%	90,1	40.992	0,7%	152,0

Како у извозу, тако и у увозу АП Војводине највеће учешће има сектор **Прерађивачке индустрије** (66,4%), који је забележио повећање вредности увоза од 25,3% мг. Увоз сектора **Рударство** је на другом месту са учешћем од 18,9% и повећањем вредности увоза од 36,0% мг. Сектор **Некласификовано по КД** је на трећем месту у увозу АП Војводине, са учешћем од 11,7% и повећањем вредности увоза за 104,5% мг, док је увоз **Пољопривреде, шумарства и рибарства** на четвртном месту, са учешћем од 2,7% и растом од 13,0% мг.

Најзначајнији сектори делатности у увозу АП Војводине, јануар - октобар 2021. године

Сектор КД	2020.			I-X 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс 2020 2019	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс I-X 2021 I-X 2020
Прерађивачка индустрија	4.463.760	70,1%	98,0	4.555.115	66,4%	125,3
Рударство	1.157.157	18,2%	72,5	1.297.998	18,9%	136,0
Некласификовано по КД	512.948	8,1%	105,5	803.496	11,7%	204,5

У периоду јануар - октобар 2021. године, из АП Војводине је извезено 4.719 различитих врста производа. На првом месту у извозу су **Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила**, који су извезени у вредности од 313,1 млн евра, што је за 11,6% мање него у истом периоду претходне године, пре свега услед смањеног извоза у Немачку, за 50,0% мг. На другом месту је извоз **Кукуруза, осим семенског**, са учешћем од 4,8% у извозу АП Војводине и мг. падом вредности извоза за 0,8%.

Пет најзаступљенијих производа у извозу АП Војводине, јануар - октобар 2021. године

Назив производа	2020.			I-X 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2020}{2019}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-X 2021}{I-X 2020}$
УКУПНО	4.734 врста производа			4.719 врста производа		
Сетови проводника за паљење, остали сетови за возила	440.433	7,2%	85,3	313.121	5,1%	88,4
Кукуруз, осим семенског	412.664	6,8%	123,3	298.060	4,8%	99,2
Делови за машине из тарифног броја 8501 ¹ и 8502 ² , остало	49.192	0,8%	190,4	176.056	2,8%	656,8
Гасна уља, за остале сврхе, S=<0,001%, без биодизела	94.293	1,6%	68,5	151.843	2,5%	197,6
Циркулационе пумпе за грејне системе и слично	168.348	2,8%	101,6	138.320	2,2%	101,6

У увозу АП Војводине у периоду јануар - октобар 2021. године било је заступљено 6.442 различите врсте производа. Најзначајније учешће имао је увоз **Нафте и уља од битуменозних минерала, сирове** (13,8%), који је забележио повећање вредности увоза за 58,8% мг. Увоз нафте је повећан првенствено због повећаног увоза из Ирака (за 92,4% мг.) и Казахстана (за 113,0 мг).

Пет најзаступљенијих производа у увозу АП Војводине, јануар - октобар 2021. године

Назив производа	2020.			I-X 2021.		
	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2020}{2019}$	Вредност (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-X 2021}{I-X 2020}$
УКУПНО	6.515 врста производа			6.442 врсте производа		
Нафта и уља од битуменозних минерала, сирове	732.483	11,5%	72,2	945.239	13,8%	158,8
Неразврстана роба по ЦТ-роба у слободној зони	182.969	2,9%	110,1	439.848	6,4%	343,0
Неразврстана роба по ЦТ-роба на складиштењу	329.975	5,2%	103,1	363.647	5,3%	137,4
Гас природни у гасовитом стању	407.002	6,4%	72,6	331.380	4,8%	96,0
Жица од рафинисаног бакра, попречног пресека > 6mm	107.618	1,7%	95,3	162.907	2,4%	198,9

¹ Тарифни број 8501 - Електромотори и електрични генератори.

² Тарифни број 8502 - Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори (претварачи).

Спољнотрговинска робна размена АП Војводине, по земљама

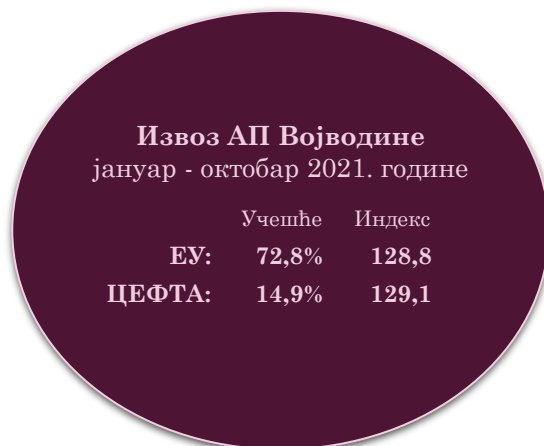
Извоз АП Војводине се у највећој мери ослања на тражњу Европске уније (ЕУ) и региона. У периоду јануар - октобар 2021. године највећи део извоза АП Војводине пласиран је управо на тржиште ЕУ (72,8%) и тржиште ЦЕФТА³ (14,9%). Извоз ка свим значајним извозним партнерима расте у првих десет месеци 2021. године у односу на исти период 2020, па је тако извоз у ЕУ повећан за 28,8% мг, а извоз у земље чланице ЦЕФТА за 29,1% мг.

АП Војводина је у периоду јануар - октобар 2021. године забележила извоз у 136 различитих земаља. Извоз у првих десет земаља чини 67,5% извоза АП Војводине у посматраном периоду. Главна дестинација војвођанског извоза је Немачка, у коју је у посматраном периоду извезена роба у вредности од 870,7 млн евра, тј. 14,1% укупног војвођанског извоза у посматраном периоду. Поред Немачке, највеће учешће извоза је у Италију (9,5%), Румунију (9,4%), Босну и Херцеговину (8,8%) и Мађарску (7,3%).

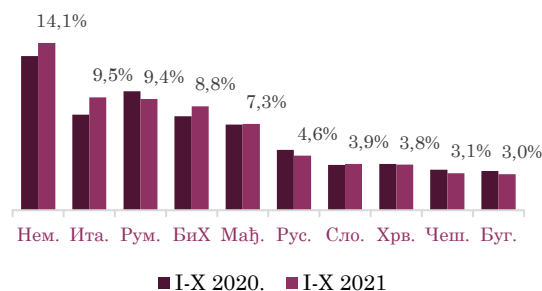
У односу на исти период претходне године, извоз је повећан ка свим земљама из групе водећих десет извозних дестинација, а највише је повећан у Немачку, за 228,3 млн евра или 35,5% (пре свега услед повећања извоза електричне опреме). Значајније је повећан и извоз у Италију, за 190,7 млн евра или 47,9% мг. (вођен повећањем извоза пшенице) и Босну и Херцеговину, за 150,4 млн евра или 38,4% (пре свега услед повећаног извоза деривата нафте).

Највећи део увоза АП Војводине потиче из земаља ЕУ (56,2% у периоду јануар - октобар 2021. године), који је забележио повећање за 26,7% у односу на исти период претходне године. Увоз из земаља ЦЕФТА (учешће 3,4%) повећан је за 30,8% у поређењу са истим периодом претходне године.

АП Војводина је у периоду јануар - октобар 2021. године забележила увоз из 149 различитих земаља. Увоз из првих десет земаља чинио је 66,8% укупног увоза АП Војводине у посматраном периоду. Највећи увоз је забележен из Немачке (16,5%), потом из Русије (9,3%), Кине (9,2%), Италије (8,3%) и Ирака (7,6%).

Извоз АПВ по земљама,
јануар - октобар 2021. године (%)

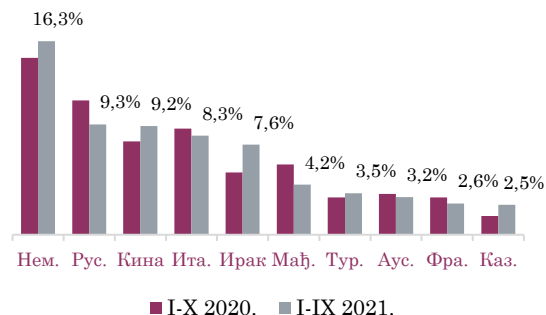
³ ЦЕФТА: Босна и Херцеговина, Северна Македонија, Црна Гора, Албанија, Молдавија и Србија.

Увоз АП Војводине у првих десет месеци 2021. у поређењу са истим периодом претходне године, повећан је из свих посматраних земаља из групе првих десет, осим из Мађарске из које се бележи смањење увоза од 5,7% мг. (смањењу увоза допринело је, пре свега, смањење увоза гаса за 80,0 млн евра или 79,2% у поређењу са увозом у истом периоду претходне године.)

Што се тиче повећања увоза, највише је повећан увоз из Немачке (за 348,4 млн евра) услед повећаног увоза неразврстане робе по ЦТ и електричне опреме, као и из Ирака (за 250,3 млн евра) услед повећаног увоза нафте.

Увоз АПВ по земљама, јануар - октобар 2021. године (%)

Аграрна спољнотрговинска робна размена АП Војводине

У периоду јануар - октобар 2021. године укупна вредност аграрне спољнотрговинске робне размене АП Војводине износила је 2,2 млрд евра и већа је за 15,6% од остварене размене у истом периоду 2020. године. Међугодишње, извоз је повећан за 15,7%, а увоз за 15,3%.

Спољнотрговинска робна размена аграра АП Војводине, јануар - октобар 2021. године * у 000 евра

Период/Година	Извоз	Индекс	Увоз	Индекс	Укупно	Индекс	Салдо
I-X 2021.	1.538.924	115,7	645.346	115,3	2.184.271	115,6	893.578
I-X 2020.	1.329.716	110,5	559.709	119,7	1.889.424	113,1	770.007
2020.	1.654.318	113,6	696.751	117,5	2.351.069	114,7	957.566
2019.	1.456.723	117,3	592.743	121,1	2.049.465	118,4	863.980

Из спољнотрговинске размене аграрних производа АП Војводине, у периоду јануар - октобар 2021. године, остварен је **суфицит у вредности 893,6 млн евра**, који је већи за 16,0% од суфицита забележеног у истом периоду 2020. године.

У периоду јануар - октобар 2021. године, **извоз аграрних производа чинио је 24,9% укупног војвођанског извоза**, док је **учешће увоза аграрних производа у укупном увозу АП Војводине било 9,4%**. Покривеност увоза извозом аграрних производа је врло висока и износи 238,5% у периоду јануар - октобар 2021. године.

Извоз и увоз аграра АП Војводине, јануар - октобар 2021. године

У периоду јануар - октобар 2021. године из АП Војводине је извезено 854 врста аграрних производа, у 106 различитих земаља. Најзначајнији спољнотрговински партнер је **Румунија** (19,6% укупног извоза аграрних производа АП Војводине), а најзначајнији извозни артикал у Румунију је Кукуруз, осим семенског, са учешћем од 11,5% у укупном извозу аграра АП Војводине у посматраном периоду. На другом месту, са 12,0% учешћа у извозу аграра АП Војводине, је **Италија**. У Италију највише извозимо кукуруз, пшеницу и храну за псе и мачке. На трећем месту по вредности извоза аграрних производа, налази се **Босна и Херцеговина** (10,3%), где највише извозимо кукуруз, пиво и пшеницу. Остале земље појединачно су учествовале са мање од по 10,0% у укупном извозу аграра АП Војводине.

Вредност извоза кукуруза, најзначајнијег извозног аграрног производа АП Војводине, је у односу на исти период претходне године мања за 2,5 млн евра, односно 555,8 хиљада тона. Војвођански привредници највећу вредност остварују од извоза житарица у Румунију - транзитна лука Констанца (где је извоз пшенице у периоду јануар - октобар ове године повећан за 40,1 млн евра међугодишње). Значајно је повећан и извоз шећера (за 115,9%), услед раста извоза у Бугарску, Италију и Грчку. Узлазни тренд у извозу Хране за псе и мачке се наставља. У првих десет месеци извезено је 86,7 млн евра, и у односу на исти период 2020. године раст износи 45,0%.

Првих пет производа у извозу аграра АП Војводине, јануар - октобар 2021. године

Назив производа	2020.			I-X 2021.		
	Извоз (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2020}{2019}$	Извоз (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-X 2021}{I-X 2020}$
Кукуруз, осим семенског	412.664	24,9%	123,3	298.060	19,4%	99,2
Пшеница остала, пир и наполица, осим за сетву	67.871	4,1%	171,2	137.466	8,9%	233,0
Храна за псе и мачке, скроб>30%, млечни производи=<10%	74.483	4,5%	125,8	86.677	5,6%	145,0
Шећер бели, у чврстом стању	40.658	2,5%	100,6	67.383	4,4%	215,9
Уље од сунцокрета, сирово, за остале сврхе	38.798	2,3%	116,9	54.719	3,6%	195,0

У периоду јануар - октобар 2021. године, у увозу АП Војводине било је заступљено 1.198 различитих врста аграрних производа из 115 земаља, при чему је увоз првих пет производа чинио 11,7% укупног аграрног увоза АП Војводине у посматраном периоду. У групи првих пет производа по учешћу у аграрном увозу АП Војводине, највећи раст, од 16,8%, је забележен код увоза артикла Цигарете које садрже дуван, остале, чему је допринео повећан увоз из Кине, Швајцарске и Доминиканске Републике. Смањење увоза је забележено код артикла Месо од домаћих свиња, остало без костију, смрзнуто (за 10,8% мг).

Првих пет производа у увозу аграра АП Војводине, јануар - октобар 2021. године

Назив производа	2020.			I-X 2021.		
	Увоз (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{2020}{2019}$	Увоз (у 000 евра)	Учешће	Индекс $\frac{I-X 2021}{I-X 2020}$
Банане, остале, свеже	18.725	2,7%	80,7	17.123	2,7%	112,0
Месо од домаћих свиња, остало, без костију, смрзнуто	20.555	3,0%	116,4	16.612	2,6%	89,2
Цигарете које садрже дуван, остале	17.562	2,5%	114,7	15.083	2,3%	116,8
Цигаре и цигарилоси, који садрже дуван	16.502	2,4%	82,4	14.921	2,3%	111,7
Храна сточна, остало	13.898	2,0%	137,3	11.843	1,8%	105,5

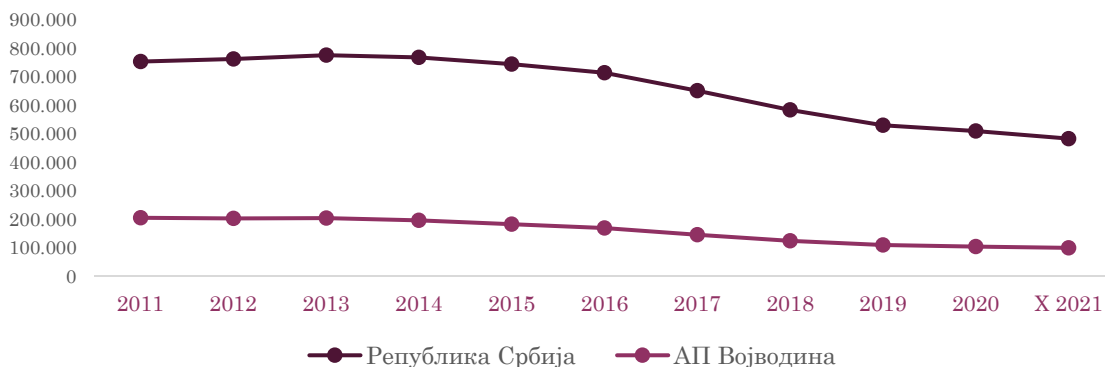

IX. НЕЗАПОСЛЕНОСТ

Према подацима Националне службе за запошљавање (НСЗ), од 2015. године приметан је тренд смањења незапослености како на нивоу Републике Србије, тако и посматрано на нивоу АП Војводине. У октобру текуће године бележи се смањење незапослености у односу на октобар 2020. године.

Према Анкети о радној снази РЗС за трећи квартал 2021. године, **стопа незапослености у Републици Србији износи 10,5%**, а на нивоу Војводине **8,8%**.

Незапосленост у Републици Србији и АП Војводини, октобар 2021. године

На крају октобра 2021. године, у Републици Србији је на евиденцији НСЗ било **482.235** активно незапослених лица, што је за **2,7%**, односно **13.264** лица мање у односу на октобар 2020. године.

На нивоу АП Војводине је на крају октобра 2021. године на евиденцији НСЗ било **98.834** активно незапослених лица, што је за **2,8%**, односно **2.868** лица мање у односу на октобар 2020. године. У поређењу са истим периодом претходне године, у свакој области АП Војводине забележен је мањи број незапослених лица према евиденцији НСЗ, осим у Средњебанатској области где је незапосленост повећана у апсолутном броју за **715** лица, односно **6,6%** мг.

Број активно незапослених лица према областима АП Војводине

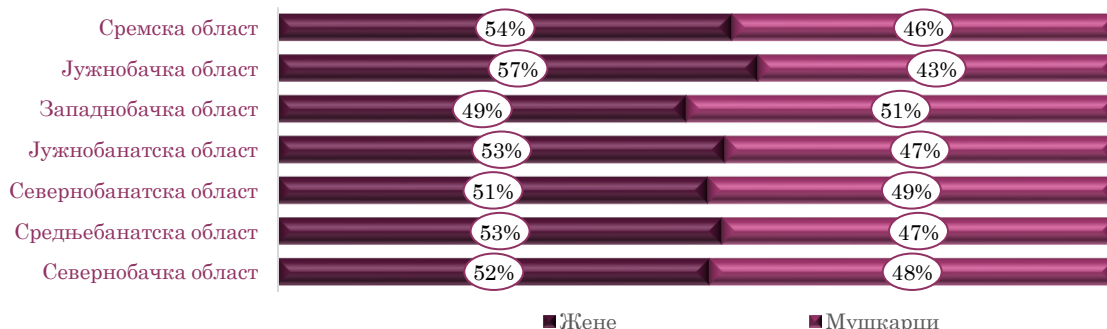
Посматрано по општинама АП Војводине, највећи број незапослених је у Граду Новом Саду (13,4% од укупног броја незапослених у Војводини), а најмањи у општини Сремски Карловци (0,4%).

Општине са најмањим и највећим бројем незапослених лица по областима АП Војводине, у октобру 2021. године

Област	Укупно	Општина са најмањим бројем незапослених лица у области	Општина са највећим бројем незапослених лица у области
АП Војводина	98.834	-	-
Севернобанатска	7.022	Ада (434)	Кикинда (2.995)
Севернобачка	7.131	Мали Иђош (1.346)	Суботица (4.105)
Средњебанатска	11.486	Нова Црња (1.039)	Зрењанин (5.799)
Сремска	11.613	Пећинци (620)	Ср. Митровица (2.959)
Западнобачка	12.683	Озаци (2.197)	Сомбор (5.249)
Јужнобанатска	18.354	Опово (613)	Панчево (5.995)
Јужнобачка	30.545	Ср. Карловци (353)	Нови Сад (13.235)

Посматрано према полу, у структури активно незапослених лица АП Војводине, **53,8% чине жене**, а **46,2% мушкарци**. У свим областима Војводине приближно је уједначена структура незапослених лица посматрано према полу.

Структура незапослених лица у евиденцији НСЗ, према полу и областима АП Војводине, октобар 2021. године

Посматрано према степену стручне спреме, највеће учешће у укупном броју активно незапослених лица Војводине чине лица **I степена стручне спреме (38,4%)**, а најмање учешће међу активно незапосленим заузимају лица **VIII степена стручне спреме (0,03%)**.

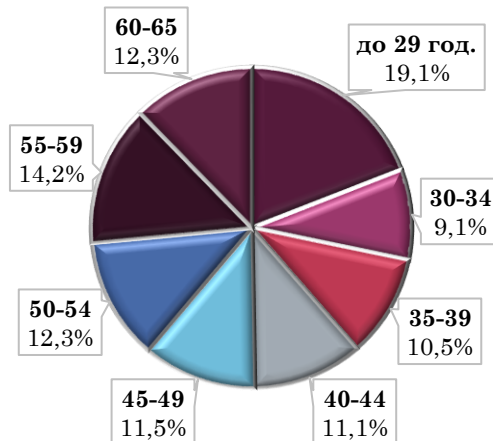
Незапослена лица према степену стручне спреме у Војводини, октобар 2021. године

Посматрано према старосној структури, у Војводини 19,1% активно незапослених лица чине млади до 29 година старости. У групи старости 30-39 година активно тражи запослење 19,5% незапослених. Незапослена лица која теже налазе запослење или на њега чекају дуже су у групи старости 50-65 година и они чине 38,8% укупног броја незапослених.

Незапослена лица према старости у Војводини,
октобар 2021. године

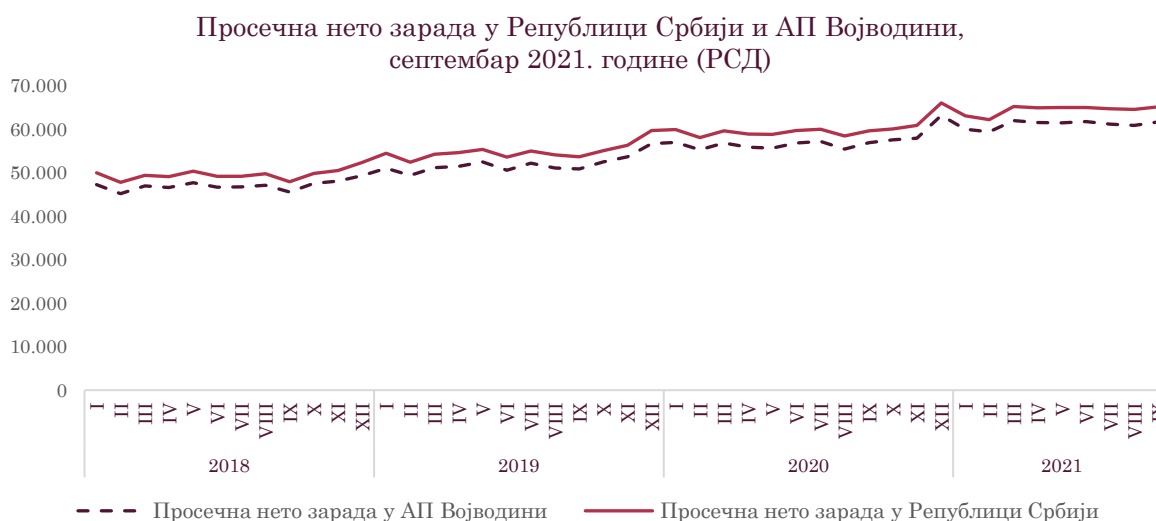
Посматрано према трајању незапослености, на крају октобра 2021. године у Војводини 40,6% активно незапослених лица на посао чека годину дана или краће, док преосталих 59,4% на посао чека дуже од годину дана.

X. ЗАРАДЕ

Просечна бруто зарада у Републици Србији за период јануар - септембар 2021. године износи 88.947 динара, а просечна нето зарада 64.487 динара. У односу на исти период 2020. године, забележен је раст бруто зарада за 8,6% номинално, односно 5,4% реално, као и раст нето зарада за 8,8% номинално, односно 5,6% реално.

У истом периоду, просечна бруто зарада у АП Војводини износила је 84.425 динара (за 5,1% мање од републичког просека), а просечна нето зарада 61.141 динара (за 5,2 % мање од републичког просека).

У септембру 2021. године, просечна бруто зарада у Републици Србији износила је 89.980 динара, а просечна нето зарада 65.218 динара. У односу на претходни месец, просечна бруто зарада и нето зарада су повећане, за 0,9%. У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада номинално је већа за 9,0%, а реално за 3,1%, док је просечна нето зарада номинално већа за 9,2%, односно за 3,3% реално.

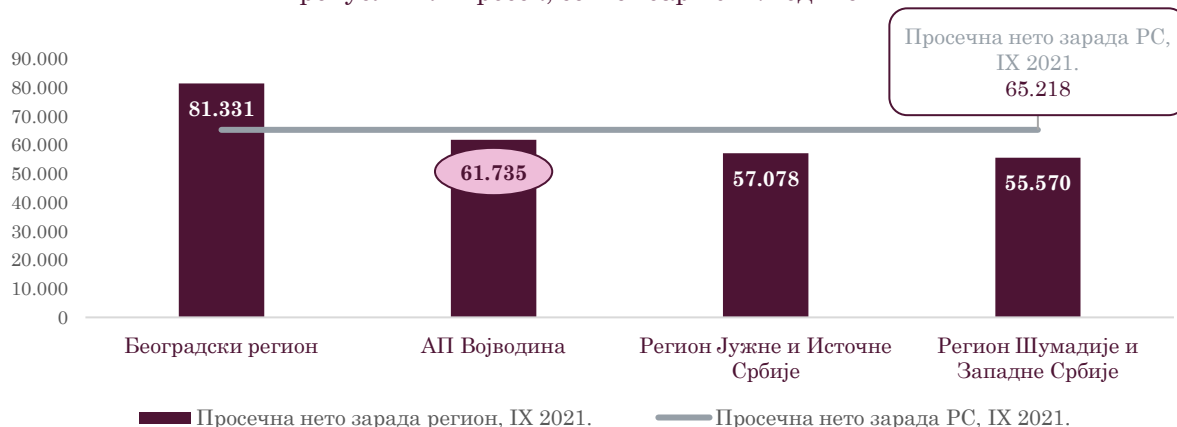
У АП Војводини је у септембру 2021. године, просечна бруто зарада износила 85.300 динара, а просечна нето зарада 61.735 динара⁴. У поређењу са претходним месецом, просечна бруто као и нето зарада веће су за 1,3%. У поређењу са истим месецом претходне године, просечна бруто зарада у АП Војводини је номинално већа за 8,2%, а просечна нето зарада већа је за 8,4%.

Просечне нето зараде забележиле су номинални раст у септембру 2021. године у односу на септембар 2020. године, како на нивоу целе земље тако и на нивоу сваког региона Републике Србије појединачно посматрано. **Највећи међугодишњи раст просечне нето зараде у септембру текуће године евидентиран је у Београдском региону (10,4%), затим у Региону Шумадије и Западне Србије (9,2%) и Региону Јужне и Источне Србије (8,6%) и на крају у Региону Војводине (8,4% мг).** У септембру 2021. године, једино је Београдски регион имао већу просечну нето зараду од просечне нето зараде на нивоу целе земље, за 16.113 динара или 24,7%.

⁴ Просечне месечне зараде према општини пребивалишта запослених.

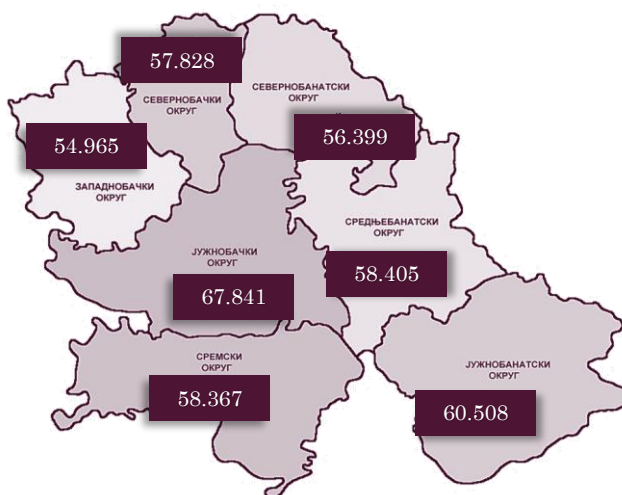
Просечна нето зарада по регионима Републике Србије у односу на републички просек, септембар 2021. године

На нивоу сваког округа АП Војводине појединачно посматрано, нето зараде у септембру 2021. номинално су више у односу на септембар претходне године. Највећи номинални раст нето зараде забележила је Јужнобачка област (9,7% мг) и Сремска област (9,2%), док је најмањи раст забележен у Средњобанатској области (5,3%).

У септембру 2021. године, једино Јужнобачки округ бележи нето зараду вишу од војвођанског просека (за 6.106 динара или 9,9%), што је у складу са натпросечним привредним потенцијалом посматраног округа.

Просечна нето зарада по окрузима АП Војводине, септембар 2021. године

Посматрано по општинама АП Војводине, у септембру 2021. године **нето зараду изнад просека АП Војводине** бележили су **Град Нови Сад**, у износу од 74.889 динара или за 21,3% више од војвођанског просека, потом **Панчево**, за 3,1% више од просека, **Вршац**, за 2,9% више од просека, и **Сремски Карловци**, за 1,8% више од војвођанског просека. **Најнижу просечну нето зараду у Војводини у септембру 2021. године бележила је општина Бач**, у износу 49.243 динара, што је за 20,2% ниже од просечне нето зараде за АП Војводину за исти месец.

Пет општина са **највишом** просечном нето зарадом у септембру 2021. (РСД)

Пет општина са **најнижом** просечном нето зарадом у септембру 2021. (РСД)

ИЗВОРИ ПОДАТАКА

1. Републички завод за статистику Републике Србије, <https://www.stat.gov.rs/sr-Cyrl>
2. Народна банка Србије, https://www.nbs.rs/sr_RS/indeks/
3. Министарство финансија Републике Србије, <https://www.mfin.gov.rs/tip-dokumenta/makroekonomski-podaci/>
4. Национална служба за запошљавање, http://www.nsz.gov.rs/live/dokumenti/statisti_ki_bilteni_nsz.cid667
5. Републички хидрометеоролошки завод Србије, <http://www.hidmet.gov.rs/>
6. Продуктна берза Нови Сад, <https://www.proberza.co.rs/>

